

Årsrapport 2020

454
forskningsidéer
finansieret med

1,5
milliarder
kroner

**DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND**
INDEPENDENT RESEARCH
FUND DENMARK

“ Den frie forskning skaber vækstlaget, hvor nye ideer spirer og de bedste bærer frugt ”

Maja Horst, bestyrelsesformand, Danmarks Frie Forskningsfond

Indhold

- 2-3 Forord**
- 4 Uddelinger i 2020**
- 6-13 Temaartikler:**
- Forskningen er et økosystem**
 - Forskning lever frit på tværs af grænser**
 - Grøn forskning er mangfoldig forskning**
- 14-22 2020 i tal**
- 23 Om Danmarks Frie Forskningsfond**

For- og bagside

Sapere Aude: DFF-Forskningsledere 2020,
Fotograf: Tariq Mikkel Khan

Sapere Aude: DFF-Forskningsleder har til formål at give excellente, yngre forskere mulighed for at udvikle forskningsidéer og gennemføre forskning på højt internationalt niveau som ledere af et forskerteam.

FORORD

Danmarks Frie Forskningsfond har i 2020 støttet 454 nye, excellente forskningsprojekter, etableret nye internationale samarbejder og virkemidler og har efterladt et markant grønt aftryk. I 2020 søgte forskere fonden for lige over 13 milliarder kroner – det højeste beløb i over 10 år, hvilket også har givet anledning til debat om succesraterne i den frie forskning. Året har naturligvis også stået i coronaens tegn, og fonden har hasteuddelt coronamidler og omstillet størstedelen af sine rådslige aktiviteter til digitale platforme.

Internationalt samarbejde

Tværvidenskabelighed har været i fokus i det nordiske forskningssamarbejde, NordForsk, hvor der på initiativ fra Danmarks Frie Forskningsfond er skabt rammer for et fælles forskningsprogram. Der er uddelt midler til 12 excellente, tværdisciplinære forskningsprojekter på tværs af forskningsmiljøerne i de nordiske lande. Den store interesse for programmet med 337 interesse-tilkendegivelser i prækvalifikationsrunden og det høje faglige niveau blandt projekterne peger på, at der er basis for stærke tværvidenskabelige projekter i de nordiske forskningsmiljøer, og det understreger, at der er et behov for programmer målrettet tværvidenskabelig forskning. I en dansk optik glæder Danmarks Frie Forskningsfond sig både over den overvældende interesse for programmet og over, at der er danske forskere med i ni af de 12 projekter. Fem af projekterne ledes af danske forskere, mens der er dansk deltagelse i yderligere fire projekter.

Tværvidenskabelighed er også centralt i det nye europæiske samarbejde, CHANSE (Collaboration of Humanities and Social Sciences in Europe), der har gjort sit første opslag klar, og hvor

ansøgninger skal behandles, og projekter uddeles, i 2021 og 2022. CHANSE-konsortiet består af 27 forskningsfinansierende fonde fra 24 lande, og konsortiet uddeler 36 millioner euro (cirka 270 millioner kroner) gennem programmet CHANSE Transformations: Social and Cultural Dynamics in the Digital Age.

Vi ved, at gode rammer for den tværvideenskabelige forskning er noget af det, der kan skabe nybrud og åbne nye horisonter for erkendelse og viden, både på tværs af landegrænser og på tværs af videnskabelige områder og discipliner.

Tredje år med tematiske midler: bedre balance

I år var det tredje, hvor fonden har uddelt tematiske midler. Erfaringen med tematiske uddelinger i Danmarks Frie Forskningsfond har vist vigtigheden af, at de tematiske midler bliver uddelt under et åbent formuleret opslag, der inden for et overordnet tema inviterer alle former for idéer; ikke kun de idéer, vi tror, vi har brug for. Det er netop det, den frie forskning kan, nemlig ruste os til fremtiden; den fremtid, vi jo af gode grunde ikke kender. Som man vil se på temasiderne i denne årsrapport, er det også tydeligt, at netop den frie, konkurrenceudsatte forskning skaber vækstlaget, hvor nye idéer spirer, og de bedste får lov at blomstre og bære frugt. Vi har set det med vaccineteknologierne i 2020, hvor årtiers grundforskning i mRNA (budbringer-ribonukleinsyre) og de mulige anvendelser blev nøglen til mRNA-vaccinernes succes. Og vi kommer med stor sandsynlighed til at se det igen med den grønne omstilling, hvor det er den nysgerrighedsdrevne, basale forskning, der for alvor skaber de nybrud, der skal til for at ruste os til fremtiden.

Ny formand

2020 blev det sidste år med David Dreyer Lassen som bestyrelsesformand for DFF. Han har arbejdet hårdt for den frie forskning og har været med til at sætte fokus på bl.a. nødvendigheden af den frie, excellente, konkurrenceudsatte forskning, på succesraterne i fonden

og på, at risikovillighed skal komme fra flere aktører, både fra forskere og fonde, men i høj grad også fra politikere. Alle emner er noget, du kan læse mere om i denne årsrapport. I april 2021 satte jeg mig for den digitale bordende og kommer forhåbentlig også snart til at sidde for den fysiske, når pandemien tillader det. Som nyudnævnt formand glæder jeg mig til samarbejdet med alle nye og gamle rådsmedlemmer, der tegner Danmarks Frie Forskningsfond 2021.

Nybrud i 2021

I 2021 lancerer Danmarks Frie Forskningsfond en ny strategi med fokus på excellence, forskningsimpact og ikke mindst nybrud i forskningen, og til efteråret uddeler fonden knap 313 millioner kroner til grøn omstilling. I 2021 bliver der desuden sat fokus på diversitet, når fonden præsenterer en analyse af diversitet i forskning og forskningsfinansiering i samarbejde med tænketanken DEA.

Ansøgninger af fantastisk kvalitet

2020 har været forskningens og videnskabens år. Statsminister Mette Frederiksen's "længe leve videnskaben"-citater fra nytårstalen er gået hele den videnskabelige verden rundt. Især vigtigheden af den frie forskning er kommet i fokus som følge af pandemien. I Danmarks Frie Forskningsfond får vi ansøgninger af fantastisk kvalitet, og fonden må hvert år afvise alt for mange højt kvalificerede ansøgere og ansøgninger, som fonden gerne ville støtte. Det er dels et resultat af det enormt høje niveau der generelt er i den danske forskningsverden, dels et resultat af, at midlerne er for små. Hvis man ikke vedvarende plejer og prioriterer den frie forskning, underminerer man over tid forskningsfundamentet, som skal ruste os til fremtidens endnu ukendte udfordringer. Man kan håbe, at det nyfundne fokus på vigtigheden af videnskaben vil smitte af på den frie forsknings placering på den politiske dagsorden.

Professor Maja Horst

Bestyrelsesformand, Danmarks Frie Forskningsfond

Nedslag i 2020

22 **mio. kr.**

333 **mio. kr.**

15 bevillinger:

Coronarelateret forskning

Som et led i at afhjælpe corona-krisen fik Danmarks Frie Forskningsfond til opgave at hasteuddele 22 millioner kroner af Uddannelses- og Forskningsministeren. Midlerne blev uddelt på rekordtid. Der gik bare 16 dage fra opslaget kom ud, til projekterne både var vurderet fagligt og beslutningen om at bevilge støtte til 15 projekter lå fast.

66 bevillinger:

Grøn omstilling

De 66 grønne forskningsprojekter blev finansieret af tematiske forskningsmidler, dvs. midler, uddelt under et politisk prioriteret emne. De omfatter et bredt spektrum af forskning inden for den grønne omstilling, bl.a. forskning i nye afgrøder, i hvordan smeltende is på Grønland påvirker vejret i Danmark og i vaskepulver, der virker ved lave temperaturer.

April

Uddelinger i 2020

Januar

- 26,2 mio. kr.
DFF-International
Postdoc
- 9,3 mio. kr.
Delestillinger |
Sundhed og Sygdom

April

- 22,1 mio. kr.
DFF | Tematisk forskning:
Coronarelateret forskning
- 425,9 mio. kr.
DFF-Forskningsprojekt 1
- 326,6 mio. kr.
DFF-Forskningsprojekt 2

Maj

- 2,2 mio. kr.
Skolarstipendier |
Sundhed og Sygdom
- 1,2 mio. kr.
Forskningsophold i udlandet |
Samfund og Erhverv

Juni

- 0,6 mio. kr.
Tidsskrifter |
Kultur og Kommunikation
- 29,7 mio. kr.
DFF-International Postdoc
- 5,8 mio. kr.
DFF-Forskernetværk |
Kultur og Kommunikation
- 21,9 mio. kr.
DFF-Forskeruddannelse
uden for universiteterne

214 mio. kr. 124 mio. kr.

● 35 bevillinger:

Sapere Aude: DFF-forskningsleder

For at kunne stå med en Sapere Aude: DFF-Forskningsleder-bevilling har kandidaterne være igennem to bedømmelsesrunder i fondens faglige forskningsråd, en individuel fagfællebedømmelse hos internationale eksperter og til sidst et tværrådsligt interview, hvor de 35 forskningsledere slap igennem nåleøjet.

● 12 bevillinger:

Nordic Programme for Interdisciplinary Research*

Programmet er et samarbejde mellem Danmarks Frie Forskningsfond, Norges Forskningsråd, Finlands Akademi, Vetenskapsrådet i Sverige, Formas og Forte i Sverige, Rannis i Island og uddeles af NordForsk. Ud af de 12 nye internationale forskningsprojekter er fem med danske forskningsledere, og yderligere fire andre projekter har dansk deltagelse.

*Dette virkemiddel er uddelt af NordForsk og tæller derfor ikke med i tal og statistikker i for Danmarks Frie Forskningsfond, men er med som et eksempel på de internationale aktiviteter, som fonden bidrager til.

Oktober

November

December

September

Oktober

November

December

● 20 mio. kr.
DFF | Tematisk forskning:
Udvikling af de økonomiske
regneprincipper

● 0,8 mio. kr.
Forskningsophold i udlandet |
Samfund og Erhverv

● 213,6 mio. kr.
Sapere Aude:
DFF-Forskningsleder

● 19,3 mio. kr.
Inge Lehmann-programmet

● 20 mio. kr.
DFF | Tematisk forskning:
Effekter af tidlige indsatser

● 333 mio. kr.
DFF | Tematisk forskning:
Grøn omstilling

● 9,8 mio.kr.
DFF-Dansk ERC-
Støtteprogram

TEMAARTIKLER

**Forskningen er
et økosystem**

**Forskning lever
frit på tværs
af grænser**

**Grøn forskning er
mangfoldig forskning**

Forskningen er et økosystem, hvor alle led i fødekæden er afgørende

TEMAARTIKEL

Da Det Europæiske Forskningsråd (ERC) i 2020 uddelte sine prestigefulde Consolidator Grants til 327 dygtige europæiske forskere, var der 9 forskere fra danske universiteter blandt bevillingsmodtagerne. 6 ud af disse 9 havde tidligere modtaget støtte fra Danmarks Frie Forskningsfond.

Det illustrerer den rolle, som Danmarks Frie Forskningsfond med sin støtte til fri og nysgerrighedsdrevne forskning spiller i forhold til at opdyrke det vækstlag af forskningstalent, der sikrer, at dansk forskning også i fremtiden har et højt internationalt og konkurrencedygtigt kvalitetsniveau.

Forskningen er et økosystem, hvor alle led i fødekæden spiller en afgørende rolle. Enhver strategisk målrettet forskningsindsats forudsætter, at man har opbygget den nødvendige forskningskapacitet til at varetage opgaven; det gælder både basal viden og forståelse for de teknikker og metoder, der skal bringes i spil. Det er blevet meget åbenlyst under det sidste års corona-krise.

Akutte forskningsindsatser kræver langsigtede investeringer

Når en krise rammer samfundet, har vi brug for hurtigt at kunne trække på og producere viden om, hvad det er,

der truer os, og hvad vi kan gøre for at afværge truslen. Forskere i hele verden har under pandemien arbejdet på højtryk for at levere de nødvendige svar i kampen mod Covid-19. Overalt i forskningslandskabet har man mobiliseret med lynets hast for at forstå sygdommen og belyse dens følgevirkninger for de enkelte patienter og for samfundet som helhed. Den meget hurtige vaccineudvikling har kun kunnet lade sig gøre, fordi forskningsberedskabet var stærkt.

Mange af de hurtige indsatser hviler på skuldrene af mange års indsats for at opbygge forskningskapacitet ved at opdyrke de bedste og dygtigste forskere og etablere excellente forskningsmiljøer. Nye videnskabelige erkendelser indtræffer ikke på kommando men kræver, at forskerne har mulighed for fordybelse gennem lang tid – ofte gennem årtier.

Et godt eksempel på dette er professor Ali Salanti fra Københavns Universitet, der i mange år, og med støtte fra bl.a. Danmarks Frie Forskningsfond, har forsket i avancerede metoder til bekæmpelse af en række sygdomme, herunder malaria, kræft og influenza. Derfor kunne han og hans forskergruppe også hurtigt gå i gang med at udvikle en ny vaccine, da Covid-19 ramte i foråret 2020.

Forskningsberedskab: et stykke kritisk infrastruktur

Covid-19-krisen har skærpet samfundets fokus på forskning og tydeliggjort, at velfungerende forskningsmiljøer af høj kvalitet udgør en kritisk infrastruktur i et

moderne samfund; et forskningsberedskab. Forskning er både et produkt og en proces. Produktet er ny viden, mens processen lærer forskerne om nye tilgange og nye metoder til at angribe hidtil ukendte problemer. Morgendagens udfordringer er altid forskellige fra gårsdagens.

Forskning er både et produkt og en proces. Produktet er ny viden, mens processen lærer forskerne om nye tilgange og nye metoder til at angribe hidtil ukendte problemer.

For meget fokus på kortsigtede strategiske prioriteringer risikerer at flytte fokus i retning af de udfordringer, vi allerede kan se, og skygge for dem, vi ved kommer, men som vi endnu ikke ved, hvad vil være.

Derfor er det nødvendigt at have et forskningsberedskab, og ikke bare et vidensberedskab. Forskerne ved før nogen andre, hvor der mangler viden, og hvor nye metoder kan give nye indsigter. Man kan ikke blot med kort varsel tænde forskningsmaskinen, fodre den et bestemt input og forvente et givent output i den anden ende.

Man kan kun planlægge efter det, man ved og i nogen grad efter det, man ved at man ikke ved. Vi kan ikke planlægge os ud af alt det, vi endnu ikke er klar over, at vi ikke ved. Men vi kan ruste os til det ved at sikre, at vi har de bedste muligheder for den frie, nysgerrighedsdrevne forskning. ■

Ali Salantis forskningsrejse: Fra malaria til coronavaccine

2001	Malariaprotein VAR2	 3 mio.		Ali Salanti skriver Ph.d. om malaria hos gravide kvinder. Rammebevillingen går til at forske i proteinet VAR2, som malariaparasitten bruger til at sætte sig fast i moderkagen.
2003	Patent			Ali Salanti og Københavns Universitet tager patent på at bruge VAR2 som mål for en malariavaccine.
2004	Malariavaccine	 2,5 mio.		Postdoc-bevilling til at udvikle en vaccine, som rammer malariaparasittens særlige protein.
2007		 2,5 mio.		Postdoc-bevilling til Ali Salantis nærmeste medarbejder.
2011	Tests af malariavaccine på mennesker	 37 mio.		Ali Salanti og hans forskerhold går i gang med at teste malariavaccinen på mennesker.
		 37 mio.		
		 7 mio.		
2012		 6,5 mio.		
2013	Kræftforskning	 2,5 mio.		Ali Salanti opdager sammenhæng mellem kræft-suktermolekyle og malariaparasittens protein VAR2.
2014				Forskerne opretter spinoff-virksomheden VAR2 pharmaceuticals og tager patent på at bruge VAR2 til både at angribe og spore kræft.
2015		 2,6 mio.		Holdet forsker i at bruge malariaproteinet VAR2 til at angribe kræft.
		 15 mio.		
2017		 2,5 mio.		Forskning i at spore kræft ved hjælp af VAR2 proteinet.
	Spinoff-virksomheder og patent			Forskerne opretter spinoff-virksomheden VARCT Diagnostics, som arbejder med metoden til at spore tarmkræft, bugspytkirtelkræft og prostatakræft via blodprøver. De tager patent på deres særlige måde at udvikle vacciner på – hvor kunstige virus, der ligner HPV-virus bærer antigen for den sygdom, man vil vaccinere imod. De opretter spinoff-virksomheden AdaptVac, der er et joint venture med den danske biotekvirksomhed ExpreS2ion Biotechnologies.
2020	Coronaforskning	 25 mio.		Forskning i at hæmme spike-proteinet, der udløser indtrængen i menneskets celler ved at binde sig til en receptor ved navn ACE2. Det er denne binding, som Ali Salanti og hans hold forsøger at forhindre med en vaccine.
		 1,6 mio.		Forskning for at komme på forkant med udviklingen i Corona-virus og producere prototype-vacciner, der hurtigt og agilt kan udskifte de mest aktuelle mutationer og varianter af COVID-19.

Forskningen lever frit på tværs af grænser – fysiske såvel som faglige

FORSKNINGSCASE

Forskere vil forebygge mavesmerter hos spædbørn

Med støtte fra Danmarks Frie Forskningsfond skal forskere følge, hvad der sker i spædbørns tarme det første år af deres liv. Målet er at forebygge eller modvirke mavesmerter hos spædbørn.

I de første leveår sker der dramatiske ændringer i småbørns kost. De går fra kun at få modermælk eller sutteflaske til introduktion af fast føde, og ender med en kompleks kost, som den vi voksne spiser. Og mange spædbørn kæmper med diarré, forstoppelse og kolik, som også ofte er koblet til problemer med tarmsystemet.

De store forandringer kan sætte tarmsystemet i stå eller få det til at accelerere meget stærkt, og det kan give mavesmerter hos barnet. Derfor vil forskningsprojektet *Diet-derived microbial metabolites to modulate gut motility in infants* undersøge samspillet mellem kosten, tarmbakterier og tarmens peristaltik, altså tarmens bevægelser.

“Hvis vi forstår, hvordan tarmbakterier i spædbørn påvirker tarmens peristaltik, vil vi kunne udvikle nye fødevarer, probiotika eller medicin, som kan afhjælpe mavesmerter i spædbørn.”

Henrik Roager, adjunkt Institut for Idræt og Ernæring ved Københavns Universitet

Henrik Roager står i spidsen for Sapere Aude-forskningsprojektet med støtte fra Danmarks Frie Forskningsfond. Projektet skal følge 125 danske børn

fra fødsel til 1 års-alderen. Her skal forskerne indsamle afføringsprøver og information om spædbørnenes kost- og afføringsmønstre.

Dernæst vil de kortlægge tarmbakterierne og molekylerne i tarmen for at identificere nogle af de grundlæggende mekanismer, hvorved tarmbakterier kan påvirke tarmens peristaltik: Altså de tarmbevægelser, der transporterer afføring gennem tarmkanalen.

“Fordøjelsen er utrolig vigtig for vores velvære. Hvis vi har ondt i maven, så påvirker det os, uanset om man er barn eller voksen. Hvis vi kan afhjælpe problemet med forstoppelse og diarré ved at få en bedre forståelse af, hvad der sker i tarmen, så er det meget værd.”

Henrik Roager, adjunkt Institut for Idræt og Ernæring ved Københavns Universitet

Projektet, som skal løbe over fire år, vil foregå i tæt samarbejde med forskere fra APC Microbiome Ireland og Quadram Institute i henholdsvis Irland og England. Fælles for dem er, at de er førende forskere inden for tarmbakterier i det tidlige liv.

Håbet er, at projektets resultater skal komme alle spædbørn og deres forældre til gavn på sigt. Potentialet er også, at den grundlæggende viden om, hvad der påvirker peristaltik i tarmen, kan hjælpe voksne, som lider af forstoppelse. ■

Nybrud i forskningen kommer fra nytænkende forskere, hvis originale idéer kan udfordre etablerede tankegange. Høj kvalitet i forskningen forudsætter, at der er gode betingelser for fri, nysgerrighedsdrevet forskning, der giver de dygtigste forskere mulighed for at forfølge deres bedste idéer i den retning, de tager.

Det er nysgerrigheden og driften mod nye erkendelser, der skal tiltrække og fastholde de skarpe hjerner. Muligheden for at bedrive fri forskning er afgørende for at sikre det vækstlag af forskertalenter, der skal løfte kvaliteten i forskningen på sigt.

Derfor er det vigtigt, at der værnes om forskernes frie udfoldelse på kryds og tværs af grænser – fysiske som faglige. Det gælder om at sikre det frie valg af emner, metoder og tilgange samt muligheden for at sprænge traditionelle grænser mellem fagområder og danne nybrud, der åbner nye horisonter for videnskaben og samfundet. Og det gælder om at skabe kontakthaver mellem excellente forskningsmiljøer både inden for landets grænser og på tværs af landegrænser.

Danmarks Frie Forskningsfond arbejder i flere strategiske spor for at sikre de bedste vilkår for forskernes og forskningens frie udfoldelse. Dels er fondens virkemiddelportefølje indrettet med det formål at sikre et vækstlag af stærke forskertalenter, samt at understøtte så stor faglig bredde og så høj grad af internationalisering i forskningen som muligt. Dels udvikler fonden løbende sine processer og konkrete tiltag rettet mod at sikre, at tværvideenskabelig forskning kan rummes bedst muligt i det forskningsfinansierende system.

Opdyrkning af vækstlag sikrer fremtidig excellence i forskningen

Et centralt redskab i fondens strategiske værktøjskasse er Sapere Aude-programmet, der sigter efter at give excellente, yngre forskere fra hele det faglige spektrum mulighed for at udvikle og

styrke deres forskervirke. I 2020 uddelte Danmarks Frie Forskningsfond 35 Sapere Aude-bevillinger der skal undersøge alt fra kostens betydning for spædbørns fordøjelsesfunktioner til nynationalismens indtog i europæisk universitetspolitik.

Sapere Aude-programmet henvender sig til yngre forskertalenter, der får mulighed for at lede deres egen forskergruppe og gennemføre forskningsprojekter på højt, internationalt niveau. I bedømmelsen af Sapere Aude-ansøgninger vægtes planlagte internationale aktiviteter højt, og kandidaterne skal i processen præsentere deres projekter foran et tværfagligt bedømmelsesudvalg sammensat af formændene fra de fem forskningsråd i Danmarks Frie Forskningsfond. Dermed bidrager Sapere Aude-programmet til at udvikle vækstlagene af forskertalenter over hele det faglige spektrum, der skal sikre, at dansk forskning også i fremtiden har høj kvalitet og internationalt udsyn.

Sideløbende med fondens udvikling af egne processer og virkemidler, indgår fonden også i eksterne alliancer og samarbejder i bestræbelsen på at sikre den frie og nysgerrighedsdrevne forskning. Således var det på Danmarks Frie Forskningsfonds initiativ, at der i 2019 blev etableret et samarbejdsprogram for forskerinitieret interdisciplinær forskning

under den nordiske samarbejdsorganisation NordForsk og med deltagelse af de danske, norske, svenske, finske og islandske forskningsfonde.

I 2020 uddelte programmet 124 millioner kroner fordelt på 12 bevillinger til interdisciplinære nordiske forskningsprojekter. Projekterne forener og syntetiserer faglighed fra forskellige forskningsdiscipliner på tværs af Skandinavien med det formål at gøre verden klogere på en række komplekse emner.

Ét projekt, anført af professor i kemi Henrik Birkedal fra Aarhus Universitet, skal eksempelvis undersøge egenskaberne ved narhvalens stødtand, og hvad den kan fortælle os om de arktiske miljøforandringer historisk. Et andet projekt, ledet af lektor Lone Simonsen fra RUC, skal undersøge 300 års historiske sundhedsdata fra Norden for at opnå indsigt i, hvordan epidemiske og pandemiske sygdomme påvirkes af faktorer såsom urbanisering, migration og klimaforandringer.

Disse er blot eksempler på den iderigdom og mangfoldighed i forskningen, som er nødvendige for fremtidige nybrud, og som forudsætter, at forskerne sættes fri til at forfølge de spørgsmål, der vækker deres nysgerrighed. ■

Grøn forskning er mangfoldig forskning

Batterier, ladestationer, udvikling af nye solcelleelementer. Mange vil nok forestille sig en teknisk orienteret forskning, når de tænker på forskning, der skal bidrage til grøn omstilling. Men i virkeligheden bidrager forskningen til den grønne omstilling på flere og mere mangfoldige måder.

I 2020 uddelte Danmarks Frie Forskningsfond 333 millioner kroner til 66 forskningsprojekter om grøn omstilling.

“Vi ser en del projekter, der forholder sig til, hvordan menneskers adfærd kan fremme den grønne omstilling. Det kan man kalde borgernær forskning.”

Søren Rud Keiding, professor og formand for det tematiske råd for grøn omstilling i 2020.

Barrierer for bæredygtige valg

Vores daglige valg er i høj grad styret af de infrastrukturer, som samfundet er bygget op om, især i forhold til valg af boliger, transportmønstre eller dagligvarer. Et af de forskningsprojekter, der har fået støtte af Danmarks Frie Forskningsfond i 2020, skal netop afdække sammenhængen mellem den enkeltes adfærd og samfundets strukturer i forhold til at træffe grønne og bæredygtige valg. Ved at undersøge det almindelige hverdagsliv for unge voksne,

der skal til at træffe deres første store valg om bil, bolig, bank og madvaner, skal projektet give viden, der kan udmøntes i konkrete samfundspolitiske anbefalinger.

Et andet centralt punkt for den grønne omstilling er vores transportvaner med bil, bus og lastbil. En fjerdedel af Danmarks samlede CO₂-udledning kommer netop herfra. For at nå klimalovens mål for 2030 om en 70 procents reduktion i udledning af drivhusgasser skal transportsektorens CO₂-udledning bringes ned.

Endnu et af de forskningsprojekter, som Danmarks Frie forskningsfond har støttet i 2020, skal udvikle en ny model til at fastlægge en optimal kørselsafgift ved at forudsige rejsemønstre og bilisters adfærd på vejene. Målet er at regne ud, hvad forskellige typer af kørselsafgifter vil betyde både for CO₂-udledningen og for faktorer som mobilitet, trafikssikkerhed og økonomi for at tilrettelægge et optimalt afgiftssystem.

FRI FORSKNING ER:

- baseret på forskernes egne initiativer.
- som første led i forskningens fødekæde afgørende for en sund forskningsøkologi.
- både grundforskning og anvendt forskning.
- grundlaget for fremtidens strategiske satsninger.

Grundlagsskabende, risikovillig forskning: er byggeklodser for videnskabens stræben efter ny erkendelse med offentlig finansiering i ryggen, og giver vigtige nybrud, patenter, teknologi og virksomheder.

TEMATISK FORSKNING ER:

- politisk fastsatte temaer for forskningsaktiviteter.
- strategiske satsninger for forskning og samfund.
- åbent for bidrag fra alle videnskabelige hovedområder.
- et supplement til den frie forskning.

Politisk tematiseret forskning:

er bred vidensopbygning, der styrker vækstlaget af forskere og opbygger kapacitet i de forskningsfaglige miljøer inden for temaet.

Tre års erfaringer med tematisk forskning

Danmarks Frie Forskningsfond udmøntede i 2018 for første gang virkemidler til politisk fastsatte tematiske områder. Udmøntningen af midlerne til grøn omstilling på 333 millioner kroner i 2020 er den hidtil største tematiske pulje. Ansøgningerne blev behandlet af et tematisk udvalg bestående af 19 førende danske og internationale forskere på det grønne område, og i 2021 skal et nyt tematisk udvalg for grøn omstilling uddele 308,2 millioner kroner.

Det store ansøgningsfelt og mangfoldigheden af projekterne i 2020 understreger væsentligheden af, at tematiske opslag rammer videnskabeligt bredt; på den måde kan de bedste idéer fra den videst mulige skare af dygtige forskere bringes i spil for at løse fremtidens grønne udfordringer. ■

FORSKNINGSCASE

Bilen, bøffen og boligen: Hvad styrer dine ”grønne” valg i hverdagen?

Forskere fra Aalborg Universitet og Københavns Universitet skal undersøge barrierer i hverdagen, som bremser den grønne omstilling af transport, fødevarer og bolig. Målet er at skabe politiske anbefalinger til en bæredygtig omstilling af hverdagens forbrugsmønstre.

Bilen, bøffen og boligen er de største syndere i hverdagslivet i forhold til miljø- og klimabelastning. Samtidig er de også nogle af de væsentligste elementer i vores liv. Derfor er det nødvendigt, at vi omstiller vores forbrugsmønstre og hverdagsliv, hvis vi skal have et mere bæredygtigt samfund. Men det skal ikke alene overlades til den enkelte forbruger at foretage de rette klimahensyn. Kirsten Gram-Hanssen, professor på instituttet BUILD ved Aalborg Universitet, fortæller

“Vores hverdagsliv er i langt højere grad styret af de infrastrukturer, som vores samfund er bygget op på i forhold til boliger, transportmønstre og fødevarer. De strukturer skal vi have omstillet samtidig med, at vi skal have omstillet det helt almindelige hverdagsliv.”

Kirsten Gram-Hanssen skal lede forskningsprojektet Food, Mobility and Housing in the Sustainable Transition of Everyday Life (FOMOHO), som har fået støtte fra Danmarks Frie Forskningsfond i 2020.

Kirsten Gram-Hanssen skal undersøge, hvordan hverdagspraksis i forhold til transport, fødevarer og bolig hænger sammen med og formes af materielle, kulturelle og organisatoriske strukturer i samfundet. Det sker i samarbejde med yderligere to professorer: Bente Halkier fra Sociologisk Institut ved Københavns Universitet og Malene Freudendal-Pedersen fra Institut for Planlægning på Aalborg Universitet. Kirsten Gram-Hanssen forklarer:

“Vi vil gerne undersøge, hvilke strukturer i vores samfund, som gør, at folk kan komme til at ende i nogle situationer, som er mindre bæredygtige, end de egentlig havde ønsket sig.”

Gennem to typer af interviews, individuelle interviews og fokusgruppeinterviews, vil forskerne undersøge, hvad der fungerer som drivkræfter mod mere bæredygtige forbrugsmønstre. Forskerne interviewer unge voksne, der bosætter sig i nye

boliger og dermed står overfor nye transport- og indkøbsmønstre.

»Vi ved, at klima betyder noget for den yngre generation. Så hvordan tænker de klima og miljø ind, når de vælger bolig og køber ind? Tænker de over det? Det er ikke alle, der har råd til at vælge frit på hylderne på eksempelvis boligområdet. Så hvad er det, der begrænser dem i at tage de bæredygtige valg?« spørger Kirsten Gram-Hanssen.

Udvikler ny interviewform

På baggrund af resultaterne fra de individuelle interviews vil forskerne udvikle en ny form for fokusgruppeinterview. Her skal de unge mødes med relevante professionelle repræsentanter fra de sektorer, som de individuelle interviews har peget på, kan være en begrænsning for en grønnere omstilling. Kirsten Gram-Hanssen fortæller:

“Det kan være, at de individuelle interviews peger på, at supermarkederne ikke sælger det, forbrugeren egentlig har brug for for at ændre adfærd, eller banken siger, at de ikke kan låne til den mest bæredygtige bolig. Så vil vi samle repræsentanter fra banken og supermarkedet med de unge voksne i et fokusgruppeinterview.”

Projektet, som løber over fem år, skal give politiske anbefalinger til, hvordan forskellige sektorer i samfundet kan tænkes sammen for at understøtte en bæredygtig omstilling af hverdagens forbrugsmønstre.

»Målet er, at forbrugernes valg af bæredygtige alternativer skal gøres nemme og attraktive på baggrund af politikker og udbygninger af infrastruktur,« afslutter Kirsten Gram-Hanssen. ■

2020 I TAL

ANSØGNINGER OG BEVILLINGER 2020

Danmarks Frie Forskningsfond i alt 2020

Ansøgt beløb, mio. kr.	Bevilget beløb, mio. kr.*	Succesrate	Antal ansøgninger	Antal bevillinger	Succesrate
13.009	1.488	11%	3.579	454	13%

*Bevilget beløb er større end årets finanslovsbevilling, da bevilget beløb indeholder uddeling af tilbageløb fra tidligere bevillinger.

DFF Kultur og Kommunikation	Samlet	M	K
Ansøgt beløb, mio. kr.	1.847	961	887
Bevilget beløb, mio. kr.	178	92	85
Succesrate	10%	10%	10%
Antal ansøgninger	508	258	250
Antal bevillinger	58	25	33
Succesrate	11%	10%	13%

DFF Samfund og Erhverv	Samlet	M	K
Ansøgt beløb, mio. kr.	1.348	821	528
Bevilget beløb, mio. kr.	122	64	58
Succesrate	9%	8%	11%
Antal ansøgninger	430	262	168
Antal bevillinger	46	27	19
Succesrate	11%	10%	11%

DFF Teknologi og Produktion	Samlet	M	K
Ansøgt beløb, mio. kr.	2.524	1.940	584
Bevilget beløb, mio. kr.	270	217	53
Succesrate	11%	11%	9%
Antal ansøgninger	644	489	155
Antal bevillinger	76	60	16
Succesrate	12%	12%	10%

DFF Natur og Univers	Samlet	M	K
Ansøgt beløb, mio. kr.	2.371	1.883	488
Bevilget beløb, mio. kr.	271	215	55
Succesrate	11%	11%	11%
Antal ansøgninger	636	507	129
Antal bevillinger	82	67	15
Succesrate	13%	13%	12%

DFF Sundhed og Sygdom	Samlet	M	K
Ansøgt beløb, mio. kr.	2.103	1.292	810
Bevilget beløb, mio. kr.	248	154	95
Succesrate	12%	12%	12%
Antal ansøgninger	818	497	321
Antal bevillinger	111	67	44
Succesrate	14%	13%	14%

DFF Det Tværrådslige Udvalg*	Samlet	M	K
Ansøgt beløb, mio. kr.	245	137	108
Bevilget beløb, mio. kr.	26	5	21
Succesrate	11%	4%	20%
Antal ansøgninger	57	33	24
Antal bevillinger	6	2	4
Succesrate	11%	6%	17%

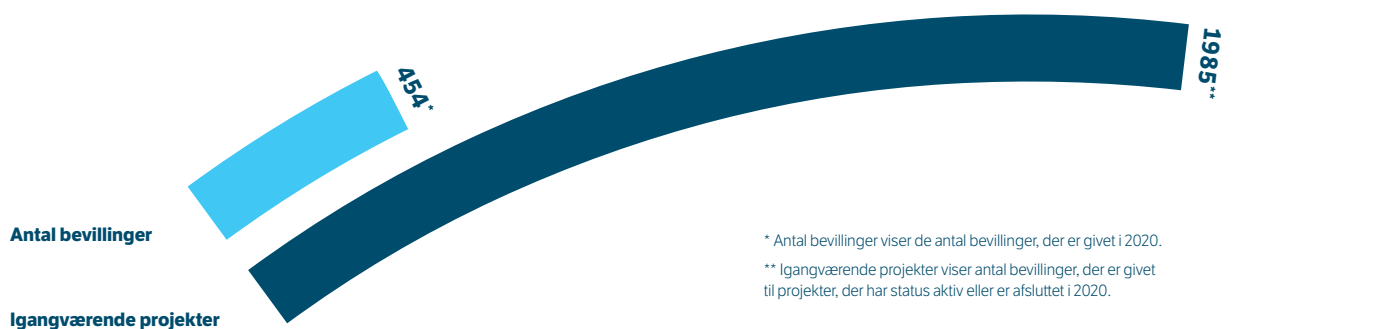
DFF Alle råd uden tematiske midler	Samlet	M	K
Ansøgt beløb, mio. kr.	9.773	6.633	3.140
Bevilget beløb, mio. kr.	1.093	734	359
Succesrate	11%	11%	11%
Antal ansøgninger	2.729	1.832	897
Antal bevillinger	364	239	125
Succesrate	13%	13%	14%

Oversigt over virkemidler 2020 fordelt på råd

	Antal ansøgninger	Antal bevillinger	Succesrate antal	Succesrate M / K %	Ansøgt beløb, mio. kr.	Bevilget beløb, mio. kr.	Succesrate beløb	Succesrate M / K %	Bevilling gns, mio. kr.
DFF-Forskningsprojekt 1	1.236	163	13,2%	13,9 / 11,5	3.307,6	425,9	12,9%	13,5 / 11,3	2,6
DFF-Forskningsprojekt 2	560	57	10,2%	10,1 / 10,4	3.234,5	326,6	10,1%	10,2 / 9,7	5,7
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder	391	35	9,0%	7,6 / 11,6	2.355,3	213,6	9,1%	7,7 / 11,9	6,1
DFF-International Postdoc	240	40	16,7%	16,9 / 16,3	334,4	56,0	16,8%	17,0 / 16,2	1,4
Forskernetværk Kultur og Kommunikation	41	5	12,2%	4,8 / 20,0	45,7	5,8	12,6%	5,3 / 20,1	1,2
Tidsskrifter Kultur og Kommunikation	12	4	33,3%	28,6 / 40,0	1,7	0,6	35,6%	30,1 / 43,5	0,2
Forskningsophold i udlandet Samfund og Erhverv	27	7	25,9%	22,2 / 33,3	6,9	2,0	28,9%	22,3 / 43,9	0,3
Delestillinger Sundhed og Sygdom	28	8	28,6%	23,1 / 33,3	32,6	9,3	28,6%	21,0 / 35,3	1,2
Skolarstipendier Sundhed og Sygdom	59	16	27,1%	25,0 / 31,6	7,6	2,2	28,8%	27,7 / 30,9	0,1
Subtotal	2.594	335	12,9%	12,8 / 13,3	9.326	1.042	11,2%	11,1 / 11,4	3,1
Inge Lehmann-programmet	76	5	6,6%	0,0 / 7,9	324,3	19,3	6,0%	0,0 / 7,2	3,9
Forskeruddannelse uden for universiteterne (ph.d)	44	9	20,5%	18,8 / 21,4	112,4	21,9	19,5%	16,1 / 21,5	2,4
DFF-Dansk ERC-støtteprogram	15	15	100,0%	100,0 / 100,0	9,8	9,8	100,0%	100,0 / 100,0	0,7
Subtotal	135	29	21,5%	27,8 / 19,2	446	51	11,4%	11,5 / 11,4	1,8
DFF Tematisk forskning – Grøn omstilling	454	66	14,5%	14,4 / 14,9	2.430,6	333,4	13,7%	13,7 / 13,9	5,1
DFF Tematisk forskning – Effekter af tidlige indsatser	23	4	17,4%	10,0 / 23,1	92,8	20,2	21,7%	12,4 / 29,3	5,0
DFF Tematisk forskning – Samfund og Erhverv – Udvikling af de økonomiske regneprincipper	9	5	55,6%	50,0 / 100,0	47,5	19,6	41,2%	37,4 / 100,0	3,9
DFF-Forskningsprojekt1 (Corona)	364	15	4,1%	4,2/4,0	665,7	22,1	3,3%	3,2/ 3,5	1,5
Subtotal	850	90	10,6%	11,0 / 9,7	3.237	395	12,2%	12,3 / 12,1	4,4
I alt	3.579	454	12,7%	12,6 / 12,9	13.009	1.488	11,4%	11,4 / 11,6	3,3

IGANGVÆRENDE FORSKNINGSPROJEKTER

Igangværende projekter og bevillinger 2020 (antal)

Oversigt over virkemidler fordelt på råd 2020

DFF | Kultur og Kommunikation

	Antal ansøgninger	Antal bevillinger	Succesrate antal	Ansøgt beløb, mio. kr.	Bevilget beløb, mio. kr.	Succesrate beløb	Bevilling gns, mio. kr.
DFF-Forskningsprojekt1	93	10	10,8%	256,8	27,9	10,9%	2,8
DFF-Forskningsprojekt2	130	14	10,8%	770,9	74,8	9,7%	5,3
DFF-Forskningsprojekt1 (Corona)	51	3	5,9%	97,7	3,5	3,6%	1,2
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder	74	6	8,1%	449,3	37,1	8,3%	6,2
Inge Lehmann-programmet	19	1	5,3%	77,4	4,3	5,6%	4,3
DFF-International Postdoc	60	7	11,7%	83,0	9,6	11,5%	1,4
Forskeruddannelse uden for universiteterne (ph.d)	25	5	20,0%	63,4	12,8	20,2%	2,6
Forskernetværk Kultur og Kommunikation	41	5	12,2%	45,7	5,8	12,6%	1,2
Tidsskrifter Kultur og Kommunikation	12	4	33,3%	1,7	0,6	35,6%	0,2
DFF-Dansk ERC-støtteprogram	3	3	100,0%	1,4	1,4	100,0%	0,5
I alt	508	58	11,4%	1.847	178	9,6%	3,1

DFF | Natur og Univers

	Antal ansøgninger	Antal bevillinger	Succesrate antal	Ansøgt beløb, mio. kr.	Bevilget beløb, mio. kr.	Succesrate beløb	Bevilling gns, mio. kr.
DFF-Forskningsprojekt1	324	44	13,6%	890,6	116,7	13,1%	2,7
DFF-Forskningsprojekt2	110	11	10,0%	666,1	67,4	10,1%	6,1
DFF-Forskningsprojekt1 (Corona)	19	0	0,0%	39,3	-	0,0%	-
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder	103	10	9,7%	625,4	61,2	9,8%	6,1
Inge Lehmann-programmet	10	1	10,0%	46,3	3,5	7,5%	3,5
DFF-International Postdoc	61	11	18,0%	86,3	15,4	17,8%	1,4
Forskeruddannelse uden for universiteterne (ph.d)	5	1	20,0%	12,9	2,6	20,0%	2,6
DFF-Dansk ERC-støtteprogram	4	4	100,0%	4,0	4,0	100,0%	1,0
I alt	636	82	12,9%	2.371	271	11,4%	3,3

DFF | Samfund og Erhverv

	Antal ansøgninger	Antal bevillinger	Succesrate antal	Ansøgt beløb, mio. kr.	Bevilget beløb, mio. kr.	Succesrate beløb	Bevilling gns, mio. kr.
DFF-Forskningsprojekt1	125	13	10,4%	313,5	32,0	10,2%	2,5
DFF-Forskningsprojekt2	93	9	9,7%	523,3	44,1	8,4%	4,9
DFF-Forskningsprojekt1 (Corona)	99	6	6,1%	189,3	6,3	3,3%	1,1
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder	38	4	10,5%	231,1	24,6	10,6%	6,1
Inge Lehmann-programmet	6	1	16,7%	22,6	3,4	15,2%	3,4
DFF-International Postdoc	39	5	12,8%	54,1	6,9	12,8%	1,4
Forskeruddannelse uden for universiteterne (ph.d)	3	1	33,3%	7,6	2,5	33,0%	2,5
Forskningsophold i udlandet Samfund og Erhverv	27	7	25,9%	6,9	2,0	28,9%	0,3
DFF-Dansk ERC-støtteprogram	0	0	-	-	-	-	-
I alt	430	46	10,7%	1.348	122	9,0%	2,6

DFF | Sundhed og Sygdom

	Antal ansøgninger	Antal bevillinger	Succesrate antal	Ansøgt beløb, mio. kr.	Bevilget beløb, mio. kr.	Succesrate beløb	Bevilling gns, mio. kr.
DFF-Forskningsprojekt1	366	57	15,6%	924,2	138,6	15,0%	2,4
DFF-Forskningsprojekt2	69	5	7,2%	340,5	30,6	9,0%	6,1
DFF-Forskningsprojekt1 (Corona)	163	5	3,1%	268,4	9,5	3,5%	1,9
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder	65	6	9,2%	371,3	35,2	9,5%	5,9
Inge Lehmann-programmet	20	1	5,0%	84,0	4,9	5,8%	4,9
DFF-International Postdoc	37	8	21,6%	50,8	11,6	22,9%	1,5
Forskeruddannelse uden for universiteterne (ph.d)	8	2	25,0%	20,7	4,0	19,4%	2,0
Delestillinger Sundhed og Sygdom	28	8	28,6%	32,6	9,3	28,6%	1,2
Skolarstipendier Sundhed og Sygdom	59	16	27,1%	7,6	2,2	28,8%	0,1
DFF-Dansk ERC-støtteprogram	3	3	100,0%	2,5	2,5	100,0%	0,8
I alt	818	111	13,6%	2.103	248	11,8%	2,2

DFF | Teknologi og Produktion

	Antal ansøgninger	Antal bevillinger	Succesrate antal	Ansøgt beløb, mio. kr.	Bevilget beløb, mio. kr.	Succesrate beløb	Bevilling gns, mio. kr.
DFF-Forskningsprojekt1	306	36	11,8%	863,1	102,8	11,9%	2,9
DFF-Forskningsprojekt2	145	17	11,7%	859,3	103,5	12,0%	6,1
DFF-Forskningsprojekt1 (Corona)	32	1	3,1%	70,9	2,8	3,9%	2,8
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder	94	7	7,4%	577,0	43,3	7,5%	6,2
Inge Lehmann-programmet	21	1	4,8%	94,0	3,3	3,5%	3,3
DFF-International Postdoc	40	9	22,5%	55,3	12,6	22,7%	1,4
Forskeruddannelse uden for universiteterne (ph.d)	1	0	0,0%	2,6	-	0,0%	-
DFF-Dansk ERC-støtteprogram	5	5	100,0%	1,9	1,9	100,0%	0,4
I alt	644	76	11,8%	2.524	270	10,7%	3,6

DFF | Det Tværrådslige Udvalg

	Antal ansøgninger	Antal bevillinger	Succesrate antal	Ansøgt beløb, mio. kr.	Bevilget beløb, mio. kr.	Succesrate beløb	Bevilling gns, mio. kr.
DFF-Forskningsprojekt1	22	3	13,6%	59,4	7,8	13,2%	2,6
DFF-Forskningsprojekt2	13	1	7,7%	74,4	6,2	8,3%	6,2
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder	17	2	11,8%	101,2	12,3	12,2%	6,2
DFF-International Postdoc	3	0	0,0%	4,9	-	0,0%	-
Forskeruddannelse uden for universiteterne (ph.d)	2	0	0,0%	5,2	-	0,0%	-
I alt	57	6	10,5%	245	26	10,8%	4,4

**DFF | Tematisk forskning
– Alle tematiske virkemidler**

	Antal ansøgninger	Antal bevillinger	Succesrate antal	Ansøgt beløb, mio. kr.	Bevilget beløb, mio. kr.	Succesrate beløb	Bevilling gns, mio. kr.
Danmarks Frie Forskningsfond Tematisk forskning – Grøn omstilling	454	66	14,5%	2.430,6	333,4	13,7%	5,1
Danmarks Frie Forskningsfond Tematisk forskning – Effekter af tidlige indsatser	23	4	17,4%	92,8	20,2	21,7%	5,0
Danmarks Frie Forskningsfond Tematisk forskning – Samfund og Erhverv – Udvikling af de økonomiske regneprincipper	9	5	55,6%	47,5	19,6	41,2%	3,9
I alt	486	75	15,4%	2.571	373	14,5%	5,0

DFF | Tematisk forskning – Grøn omstilling

	Antal ansøgninger	Antal bevillinger	Succesrate antal	Ansøgt beløb, mio. kr.	Bevilget beløb, mio. kr.	Succesrate beløb	Bevilling gns, mio. kr.
DFF-Forskningsprojekt1 (tematisk forskning)	207	37	17,9%	578,3	102,4	17,7%	2,8
DFF-Forskningsprojekt2 (tematisk forskning)	175	19	10,9%	1.033,1	114,2	11,1%	6,0
DFF-Forskningsprojekt3 (tematisk forskning)	72	10	13,9%	819,2	116,9	14,3%	11,7
I alt	454	66	14,5%	2.431	333	13,7%	5,1

**DFF | Tematisk forskning
– Effekter af tidlige indsatser**

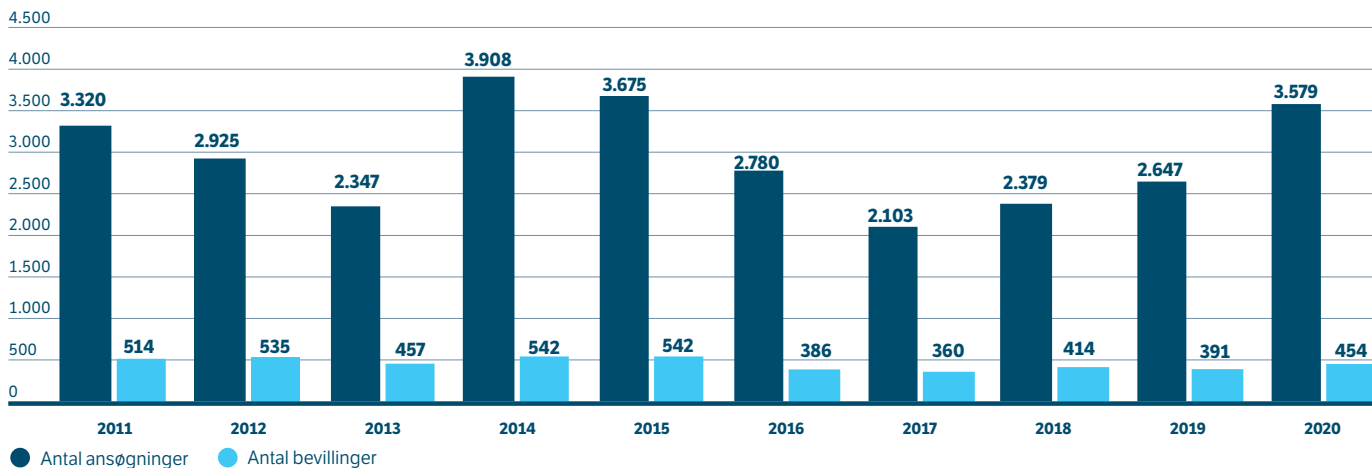
	Antal ansøgninger	Antal bevillinger	Succesrate antal	Ansøgt beløb, mio. kr.	Bevilget beløb, mio. kr.	Succesrate beløb	Bevilling gns, mio. kr.
DFF-Forskningsprojekt1 (tematisk forskning)	12	1	8,3%	29,0	2,7	9,4%	2,7
DFF-Forskningsprojekt2 (tematisk forskning)	11	3	27,3%	63,8	17,4	27,3%	5,8
I alt	23	4	17,4%	93	20	21,7%	5,0

**DFF | Tematisk forskning – Samfund og Erhverv
– Udvikling af de økonomiske regneprincipper**

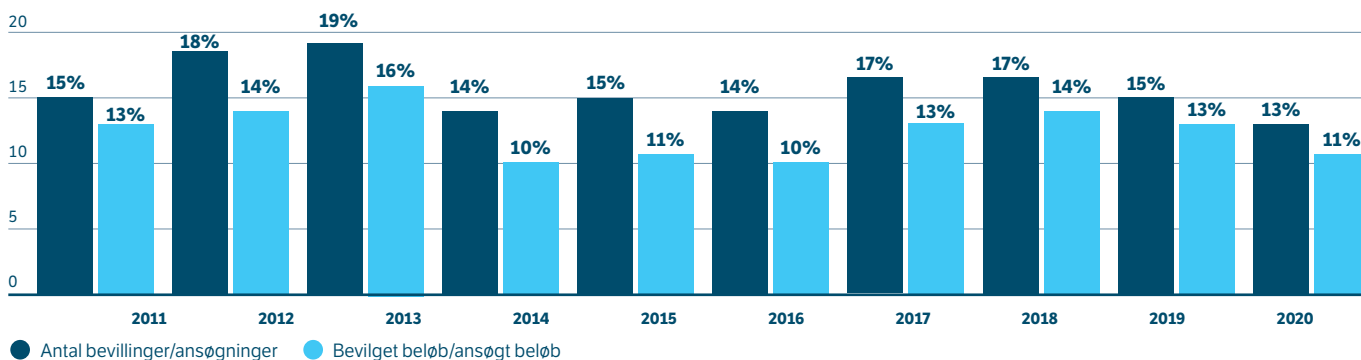
	Antal ansøgninger	Antal bevillinger	Succesrate antal	Ansøgt beløb, mio. kr.	Bevilget beløb, mio. kr.	Succesrate beløb	Bevilling gns, mio. kr.
DFF-Forskningsprojekt1 (tematisk forskning)	5	4	80,0%	14,3	11,5	80,4%	2,9
DFF-Forskningsprojekt2 (tematisk forskning)	4	1	25,0%	33,2	8,1	24,3%	8,1
I alt	9	5	55,6%	48	20	41,2%	3,9

ANSØGNINGER OG BEVILLINGER 2020

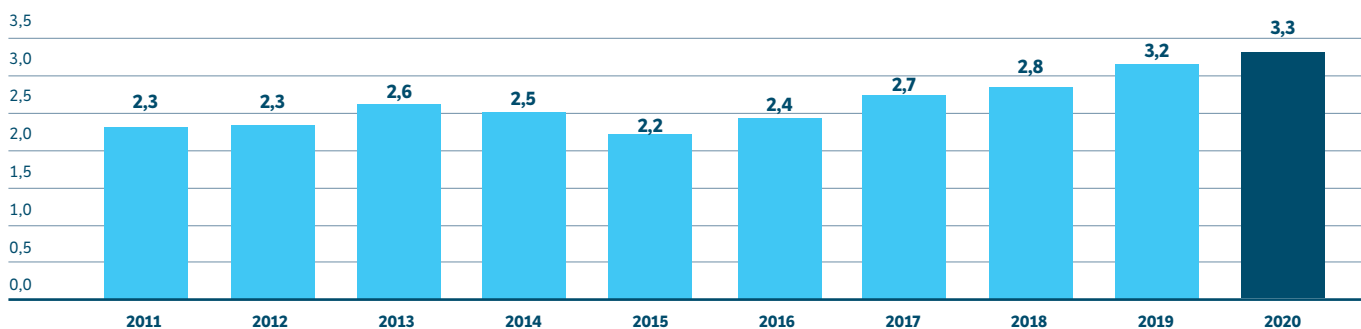
Antal ansøgninger og bevillinger i Danmarks Frie Forskningsfond 2011-2020

Udvikling i gennemsnitlige succesrater i Danmarks Frie Forskningsfond 2011-2020 (procent)

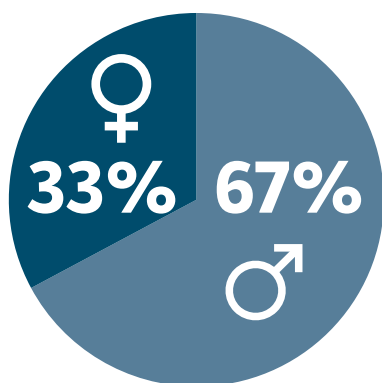
Udvikling i gennemsnitlige bevillingsstørrelser i Danmarks Frie Forskningsfond 2011-2020 (løbende priser, mio. kr.)

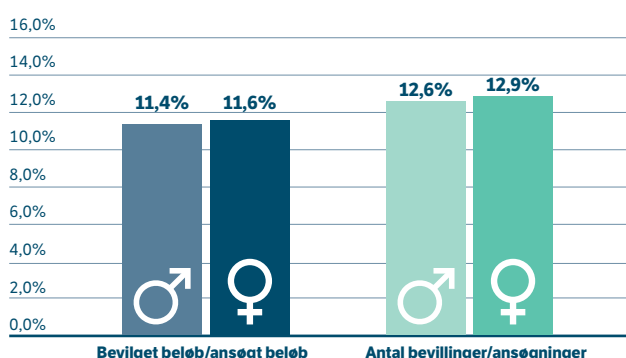
3,3

mio. kr. i
gennemsnitlig
bevillings-
størrelse

454 bevillinger i 2020 fordelt på køn

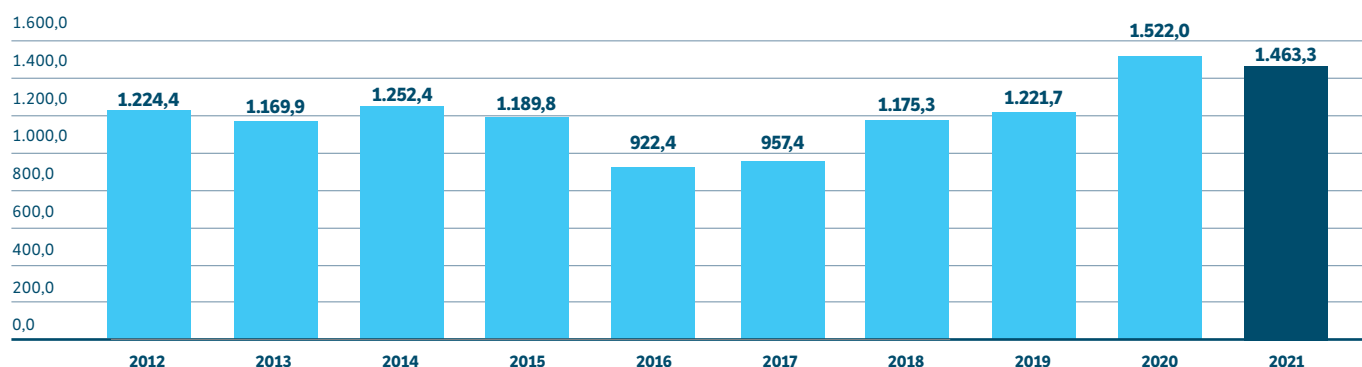

Succesrater i Danmarks Frie Forskningsfond
fordelt på køn, 2020 (procent)

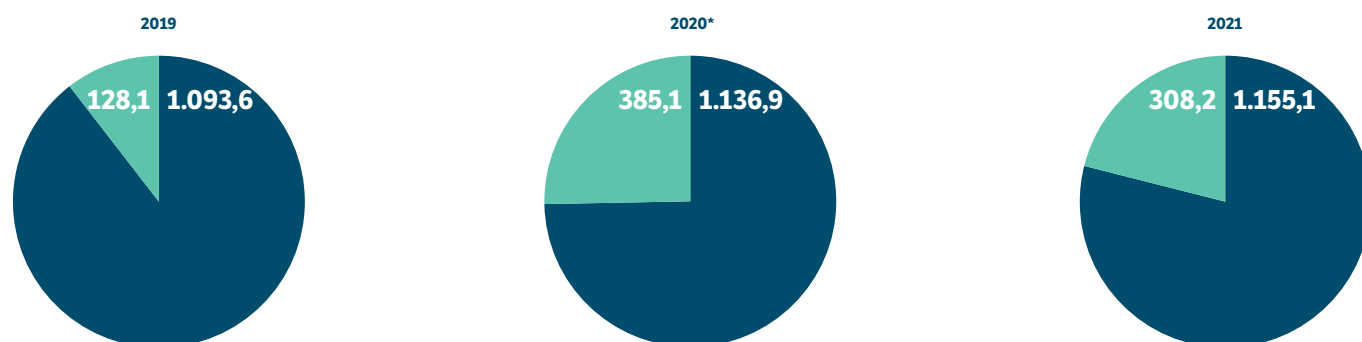

UDVIKLING I FINANSLOVSBEVILLINGER TIL DANMARKS FRIE FORSKNINGSFOND

Finanslovsbevilling for 2012-2021 (løbende priser, mio. kr.)

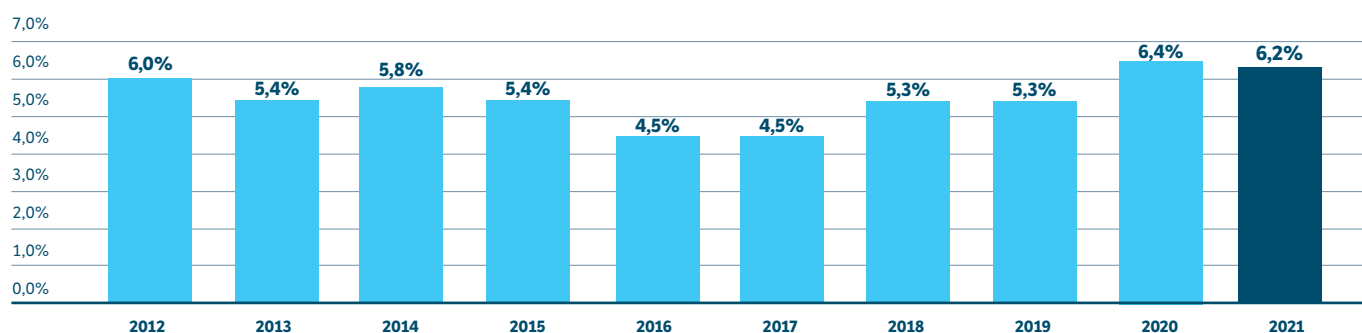

Fordeling mellem tematiske og frie midler på finansloven (løbende priser, mio. kr.)

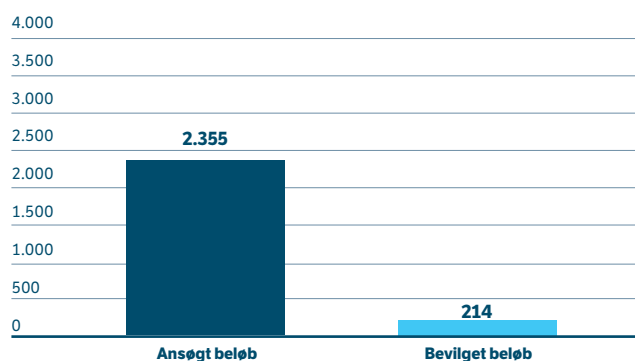
* Derudover fik Danmarks Frie Forskningsfond i foråret 2020 til opgave at uddele 22,1 millioner kroner til Coronarelateret forskning af Uddannelses- og Forskningsministeren.

DFF's bevilling som andel af det offentlige forskningsbudget, 2012-2021 (procent)

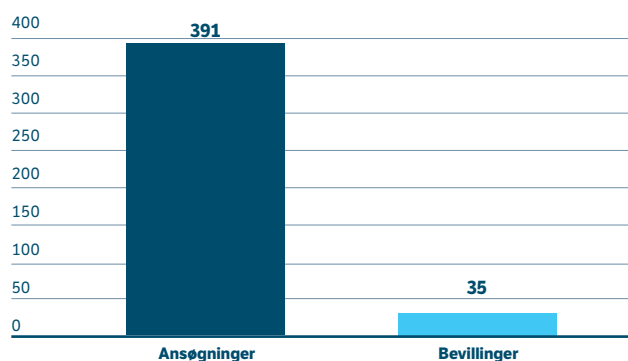

UDVALGTE VIRKEMIDLER

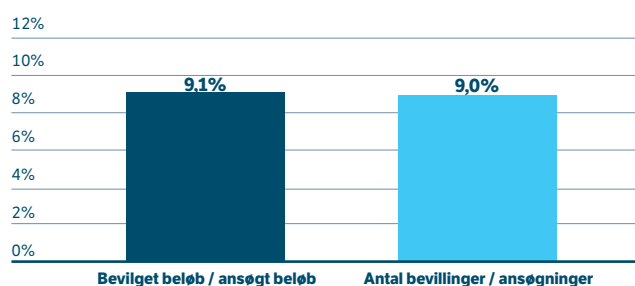
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder, ansøgt og bevilget beløb 2020 (mio. kr.)

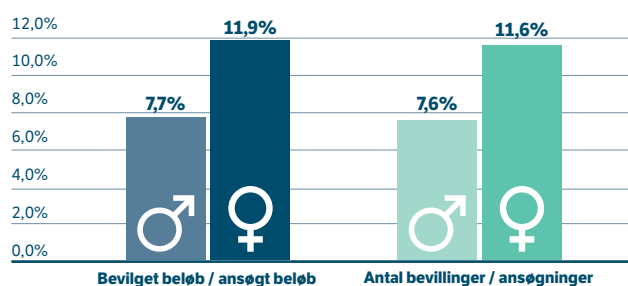
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder, ansøgninger og bevillinger 2020 (antal)

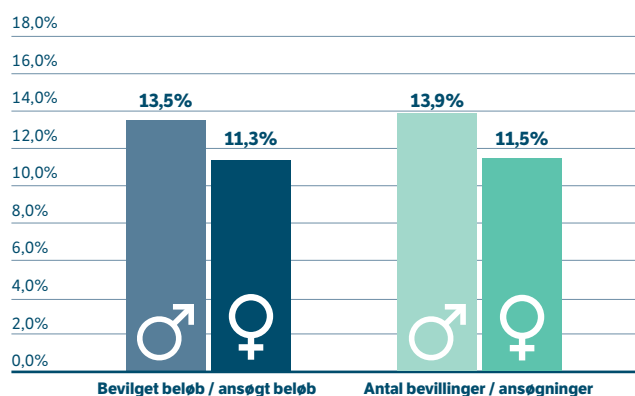
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder, succesrater 2020 (procent)

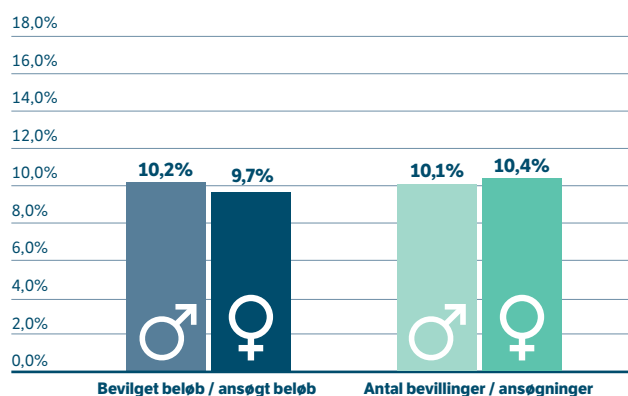
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder, succesrater fordelt på køn 2020 (procent)

DFF-Forskningsprojekt 1, succesrater fordelt på køn 2020 (procent)

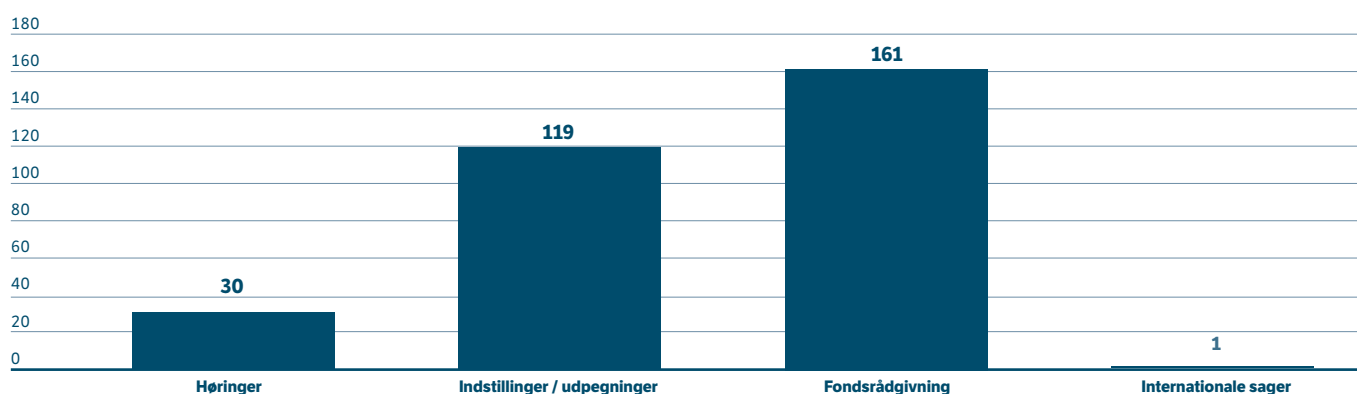

DFF-Forskningsprojekt 2, succesrater fordelt på køn 2020 (procent)

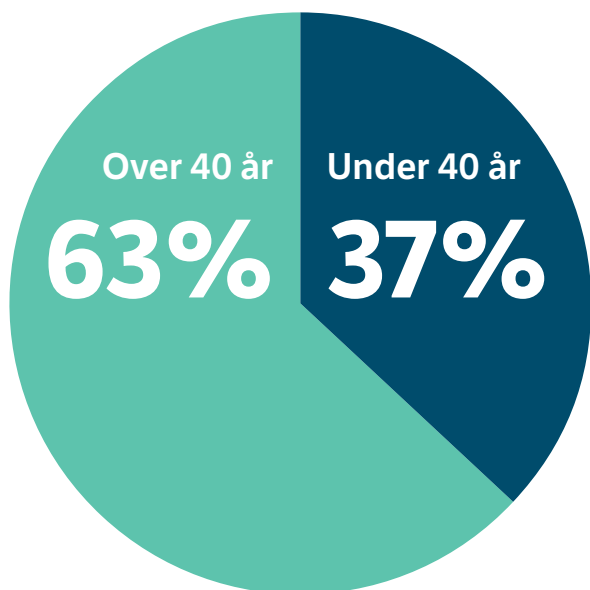
RÅDGIVNING

Danmarks Frie Forskningsfonds rådgivningsopgaver 2020 (antal)

UDVALGT STATISTIK

Aldersfordeling for hovedbevillingsmodtager 2020 for alle virkemidler

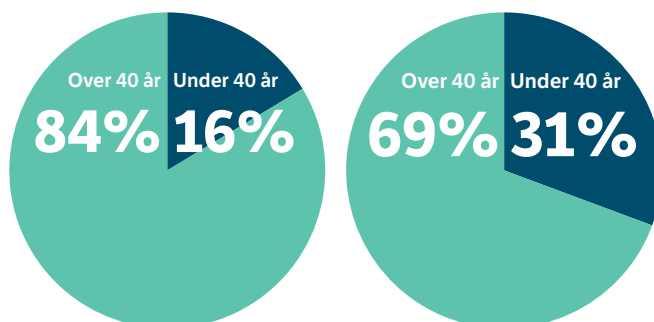

Hovedbevillingsmodtager er i gennemsnit **45 år**

Aldersfordeling for hovedbevillingsmodtager 2020 for:

DFF-Forskningsprojekt1 og DFF-Forskningsprojekt2

Tematiske forskningsprojekter*

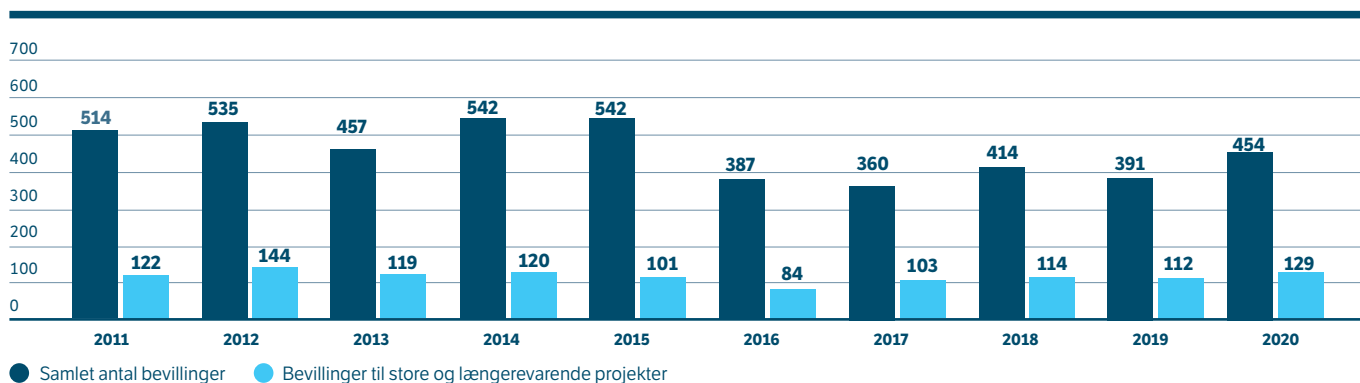

*Fondens tematiske midler uddeles indenfor rammerne af et DFF-Forskningsprojekt1, DFF-Forskningsprojekt2 eller DFF-Forskningsprojekt3. Ekskl. Coronarelateret forskning.

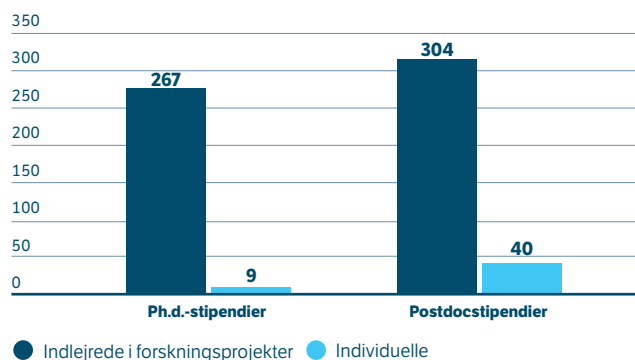
Aldersfordeling på hovedbevillingsmodtager 2020 fordelt på virkemiddel – over og under 40 år

Virkemiddel	Til og med 40 år	Over 40 år	Gns. alder
DFF-Forskningsprojekt1	31	132	48
DFF-Forskningsprojekt2	5	52	49
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder	32	3	37
DFF-International Postdoc	37	3	33
Forskernetværk Kultur og Kommunikation	1	4	46
Tidsskrifter Kultur og Kommunikation	1	3	46
Forskningsophold i udlandet Samfund og Erhverv	4	3	40
Delestillinger Sundhed og Sygdom	2	6	45
Skolarstipendier Sundhed og Sygdom	1	15	51
Subtotal	114	221	45
Inge Lehmann-programmet	3	2	39
Forskeruddannelse uden for universiteterne (ph.d)	7	2	35
DFF-Dansk ERC-støtteprogram	13	2	37
Subtotal	23	6	37
Grøn omstilling (tematisk forskning)	21	45	46
Effekter af tidlige indsatser (tematisk forskning)	1	3	48
Udvikling af de økonomiske regneprincipper (tematisk forskning)	1	4	45
Coronarelateret forskning (tematisk forskning)	6	9	46
Subtotal	29	61	48
I alt	166	288	45

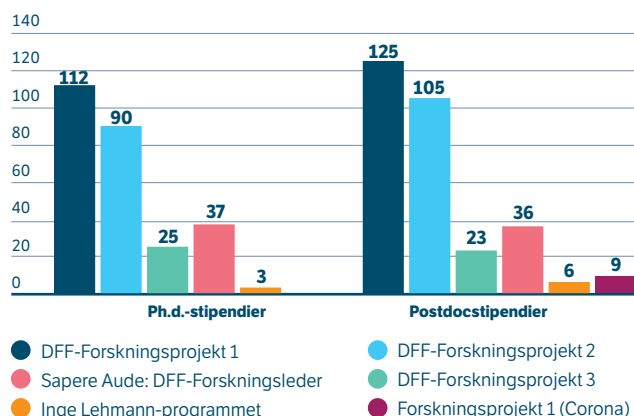
Samlet antal bevillinger samt antal bevillinger til store og længerevarende projekter (over 3 mio. kr.) 2011-2020

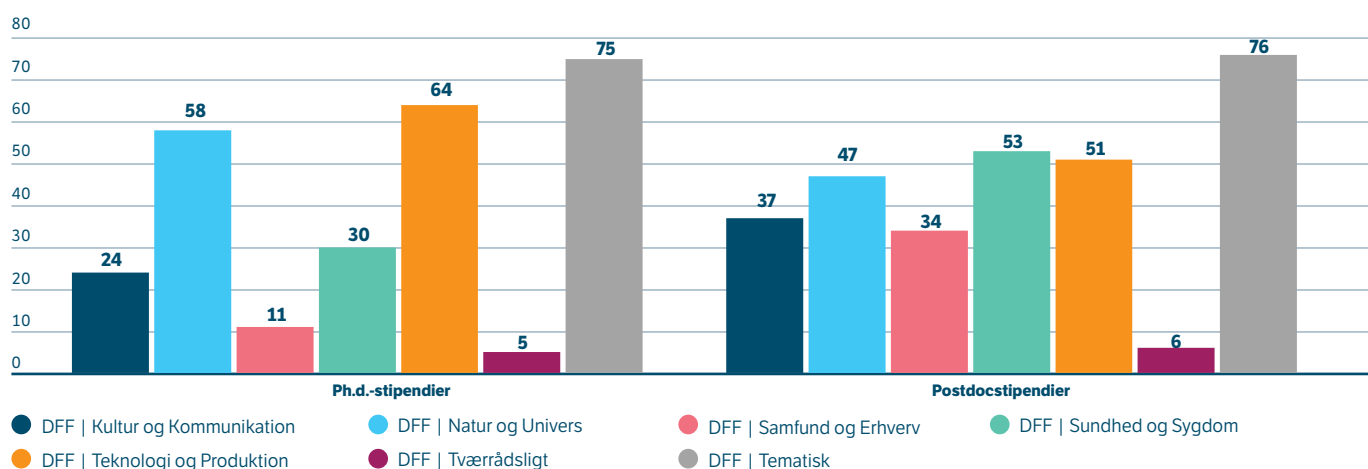
Ph.d.- og postdocstipendier indlejrede og individuelle 2020 (antal)

Indlejrede Ph.d.- og postdocstipendier fordelt på virkemidler 2020 (antal)

Indlejrede Ph.d.- og postdocstipendier fordelt på råd 2020 (antal)

Ansøgninger og bevillinger med flerfaglighed inden for det enkelte råd 2020* (procent)

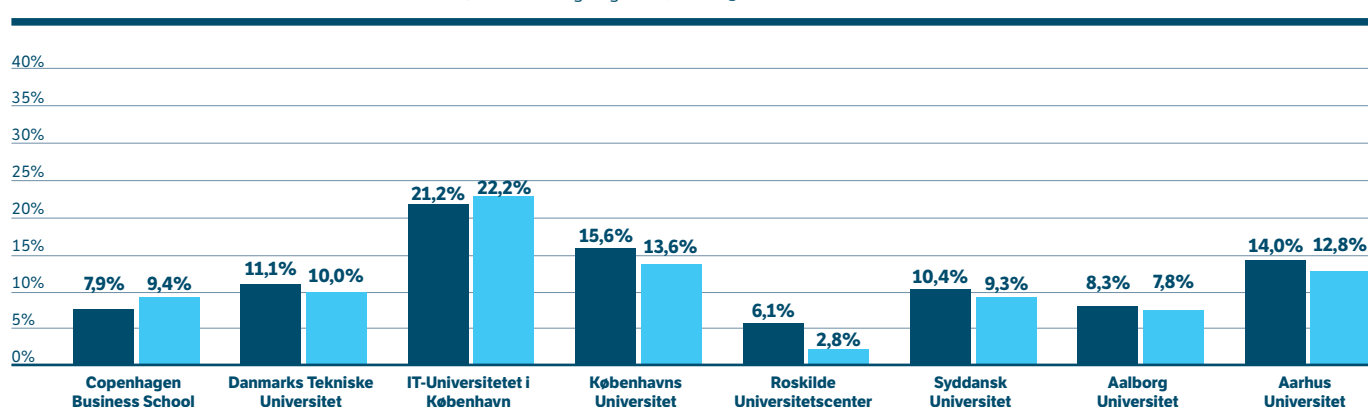
Råd	Ansøgninger	Bevillinger
DFF Kultur og Kommunikation	24%	28%
DFF Natur og Univers	45%	33%
DFF Samfund og Erhverv	60%	57%
DFF Sundhed og Sygdom	62%	59%
DFF Teknologi og Produktion	35%	30%
Danmarks Frie Forskningsfond i alt	46%	42%

* Ved flerfaglighed forstås, at ansøger via OECD-koder har angivet, at projektet ligger inden for to eller flere forskningsområder.

Ansøgninger og bevillinger med flerfaglighed på tværs af de enkelte råd 2020* (procent)

Råd	Ansøgninger	Bevillinger
DFF Kultur og Kommunikation	52%	48%
DFF Natur og Univers	38%	34%
DFF Samfund og Erhverv	30%	24%
DFF Sundhed og Sygdom	50%	50%
DFF Teknologi og Produktion	60%	63%
Danmarks Frie Forskningsfond i alt	47%	46%

Universiteternes succesrater (procent)

Universiteter	Antal ansøgninger	Antal bevillinger	Succesrate antal	Ansøgt beløb, mio. kr.	Bevilget beløb, mio. kr.	Succesrate beløb	Bevilling gns, mio. kr.
Copenhagen Business School	89	7	7,9%	344,7	32,3	9,4%	4,6
Danmarks Tekniske Universitet	515	57	11,1%	2.238,9	224,6	10,0%	3,9
IT-Universitetet i København	33	7	21,2%	152,1	33,8	22,2%	4,8
Københavns Universitet	972	152	15,6%	3.799,3	515,3	13,6%	3,4
Roskilde Universitetscenter	82	5	6,1%	311,1	8,8	2,8%	1,8
Syddansk Universitet	307	32	10,4%	995,0	93,0	9,3%	2,9
Aalborg Universitet	241	20	8,3%	899,3	70,2	7,8%	3,5
Aarhus Universitet	771	108	14,0%	2.985,3	380,9	12,8%	3,5
Subtotal	3.010	388	12,9%	11.726	1.359	11,6%	3,5
Øvrige institutioner og organisationer*	569	66	11,6%	1.283,6	129,4	10,1%	2,0
Total	3.579	454	12,7%	13.009	1.488	11,4%	3,3

*Øvrige institutioner og organisationer består blandt andet af danske hospitaler (herunder universitetshospitaler), arkiver, museer, biblioteker, GTS-institutter, sektorforskningsinstitutioner, øvrige offentlige institutioner, private non-profit organisationer og fonde, udenlandske universiteter og udenlandske offentlige institutioner.

DANMARKS FRIE FORSKNINGSFOND

FINANSIERER 454 forskerinitierede og banebrydende forskningsideer for 1,5 milliarder kroner i 2020.

UDDELER 395 millioner kr. i tematisk forskning i 2020 som f.eks. programmet om grøn omstilling og coronarelateret forskning.

UDBYDER midlerne i fri konkurrence for at fremme originale, forskerdrevne idéer i dansk forskning.

RÅDGIVER uddannelses- og forskningsministeren, regeringen og Folketinget.

Bestyrelsen (med virkning fra 1. april 2021)

Maja Horst, bestyrelsesformand
Professor, ph.d., Ansvarlig teknologi,
DTU Management
Danmarks Tekniske Universitet

Lone Gram, næstformand
Professor, ph.d., centerleder, DTU Bioengineering,
Danmarks Tekniske Universitet

Anette Warring
Professor, ph.d., Institut for Kommunikation og
Humanistisk Videnskab, Roskilde Universitet

Birgit Schiøtt
Professor, ph.d., Institutleder, Institut for kemi,
Aarhus Universitet

Jesper Wengel
Professor, ph.d., Institut for Fysik, Kemi og
Farmaci, Syddansk Universitet

Mette Marie Rosenkilde
Professor, ph.d., viceinstitutleder, Biomedicinsk
Institut, Københavns Universitet

Ole Kirk
Ph.d., Vice President, Novozymes A/S

Søren Kragh Møestrup
Professor, ph.d., Institut for Molekylær Medicin,
Syddansk Universitet

Årsrapport 2020

Danmarks Frie Forskningsfonds årsrapport 2020

Foto: Joachim Rode, Tariq Mikkil Khan & Unsplash

Design: soes grafik

Redaktion: Karen Marie Bjørnstrup Vølund

Danmarks Frie Forskningsfond Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

Asylgade 7

5000 Odense C

Telefon: +45 7231 8200

E-mail: dff@ufm.dk

www.dff.dk

ISBN: 978-87-971823-2-1

**DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND**
INDEPENDENT RESEARCH
FUND DENMARK